

**Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка**

Кафедра теорії та методики фізичного виховання

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В СИСТЕМІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 Середня освіта

освітньо-професійна програма Середня освіта (Фізична культура)

Спортивно-масова робота

Кременець 2023

Голуб В. А. Робоча програма освітньої компоненти «Інноваційні педагогічні технології в системі фізичного виховання» спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) / В.А. Голуб – КОГПА ім. Тараса Шевченка, Кременець, 2023. 29 с.

Розробник:

Голуб В. А. – зав. кафедри теорії та методики фізичного виховання, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та методики фізичного виховання

Протокол № 1 від 30 серпня 2023 року

Завідувач кафедри

доц. Голуб В.А.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, предметна спеціалізація, освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань: 01 Освіта/ Педагогіка	нормативна	
	Спеціальність: 014 Середня освіта (Фізична культура)		
Модулів – 1	Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Фізична культура)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 5		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		3-й	3-й
Аудиторних годин: 40		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 40 самостійної роботи здобувача - 50	Освітній рівень: Другий (магістерський)	20 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
50 год.	78 год.		
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
 для денної форми навчання – 44 % : 56 %
 для заочної форми навчання – 13 % : 77%

2. Мета та завдання освітньої компоненти

Мета: оволодіння майбутніми фахівцями системою сучасних методичних знань та інноваційних технологій в процесі професійної діяльності викладача фізичного виховання, вміннями інтегрувати знання, які отримані у суміжних дисциплінах, методиках, знаходити шляхи реалізації цих знань у практичній роботі.

Завдання:

1. Формування у майбутніх спеціалістів уяви про зміст сучасних педагогічних та інноваційних технологій, які викладаються у навчальних закладах освіти.

2. Ознайомлення здобувачів з сучасними вимогами щодо методики викладання педагогічних та інноваційних технологій, які регламентовані положеннями Закону України “Про фізичну культуру та спорт”, Державною програмою розвитку фізичної культури та спорту в Україні.

3. Формування вмінь планувати, організовувати і впроваджувати експериментальні програми та технології в галузі фізичного виховання.

В процесі навчання здобувачі повинні оволодівати такими компетентностями:

ЗК 1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.

ЗК 3. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, державну мову, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження.

ЗК 4. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності, розробка та презентація освітніх проектів, мотивування людей до досягнення спільної мети.

ЗК 5. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості.

ЗК 7. Здатність забезпечити формування фізичної культури особистості учасників навчально-виховного процесу.

ФК 2. Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології в освітній діяльності, виховання і розвитку здобувачів, здійснювати оцінювання та моніторинг навчальних результатів на засадах компетентнісного підходу.

ФК 5. Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, а також до забезпечення суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та

особистісно зорієнтованої) взаємодії з здобувачами в освітньому процесі.

ФК 6. Здатність працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

ФК 7. Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища та педагогічну підтримку осіб з особливими освітніми потребами.

ФК 9. Здатність здійснювати профілактично-просвітницьку роботу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, формування культури здорового та безпечного життя, збереження особистого фізичного та психічного здоров'я, надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу.

ФК 13. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

ФК 16. Здатність впроваджувати інноваційні методи, технології та форми у фізкультурно-оздоровчій та спортивно-масовій діяльності.

ПРН 1. Володіти законодавчою базою щодо завдань, цілей, принципів, засад функціонування загальної середньої освіти в Україні. Знати міжнародні та законодавчі акти України в галузі охорони дитинства про захист прав дітей та забезпечення їх повноцінного розвитку.

ПРН 2. Знати нормативно-правові документи, що регламентують практику роботи закладів освіти, а також напрями діяльності (адміністративна, методична, контролююча, проектна, освітня, виховна, фінансово-господарська тощо) вчителя, директора закладу загальної середньої освіти.

ПРН 4. Визначення напрямку своєї діяльності, її конкретні цілі і завдання на кожному етапі навчальної, виховної роботи і передбачити кінцевий результат; володіти методами визначення ефективності заходів, спрямованих на підвищення якості навчально-виховної роботи; уміти проектувати власну педагогічну систему у професійній діяльності

ПРН 5. Демонструвати уміння і навички роботи вчителя: надавати методичну допомогу вчителям за всіма напрямками освітніх програм і

виховання здобувачів, готувати і проводити різні форми методичної роботи з підвищення кваліфікації: семінари, практикуми, тренінги, консультації та ін. заходи методичного спрямування. Організовувати роботу методичної ради закладу загальної середньої освіти.

ПРН 6. Вміти розробляти документацію щодо навчання, виховання та наукової, методичної, організаційної роботи вчителя фізичної культури, інспектора, методиста; вміти аналізувати, узагальнювати і поширювати передовий педагогічний досвід.

ПРН 9. Забезпечувати необхідні передумови щодо формування мотивації до самовдосконалення засобами фізичної культури в здобувачів закладів загальної середньої освіти.

ПРН 12. Вміти управляти та контролювати діяльність фахівця у сфері фізичної культури і спорту.

ПРН 13. Вміти планувати і контролювати фізичне навантаження у відповідності до вікових, статевих, морфофункціональних та психологічних особливостей здобувачів і рівня їх підготовленості, а також в умовах інклюзивної освіти.

ПРН 14. Вміти використовувати інноваційні освітні технології та технології рухової активності відповідно мотивів і інтересів та національних традицій дітей та молоді.

ПРН 15. Вміти володіти навичками самостійної аналітичної, проектної, навчально-дослідної, навчально-педагогічної діяльності.

ПРН 17. Здатність до використання етичних і правових норм, що регулюють відносини між людьми, суспільством і довкіллям; нормативних і правових документів у сфері освіти та фізичної культури.

ПРН 18. Здатність до самовдосконалення та навчання впродовж професійної діяльності, системне підвищення кваліфікації.

Передумови для вивчення дисципліни (перелік дисциплін, які вивчалися раніше): теорія і методика фізичного виховання в навчальних

закладах освіти, іноземна мова, педагогіка; загальна та спортивна фізіологія людини; безпека життєдіяльності, управління у сфері фізичного виховання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни фахівець повинен **знати** : особливості реалізації інноваційних освітніх технологій в системі фізичного виховання та спорту, зміст інноваційних технологій в системі фізичного виховання, науково – теоретичні підходи до формування знань з основ здорового способу життя, теретико-методологічні засади проектування концепції інноваційної програми фізкультурно-оздоровчої роботи в загальноосвітніх навчальних закладах, нові підходи до формування теоретичних знань з фізичної культури, особливості використання міжпредметних зв'язків на уроках, організацію і методику проведення самостійних занять з дітьми шкільного віку, основні напрямки роботи по взаємодії сім'ї і школи, принципи організації шкіл здоров'я, сучасні підходи до організації шкіл здоров'я в Україні та за кордоном, зміст сучасних педагогічних технологій: особистісно-орієнтованого, розвиваючого, диференційованого навчання, інтерактивних, здоров'язберігаючих технологій, особливості формування мотивації до самовдосконалення засобами фізичної культури та спорту; основи програмування у фізичному вихованні; компетентнісний потенціал галузі фізичне виховання; загальноосвітні орієнтири Нової української школи на основі компетентнісного підходу; перспективи розвитку інклюзивної освіти в галузі фізичної культури України.

Підготовлений фахівець повинен **вміти**: визначати проблеми, мету, завдання інноваційної програми фізкультурно-оздоровчої роботи, складати план стратегічних дій щодо реалізації фізкультурно-оздоровчих програм, визначати інноваційні підходи щодо вдосконалення фізкультурно-оздоровчої роботи, реалізовувати міжпредметні зв'язки на заняттях з фізичної культури, конструювати і виявляти оптимальні методики навчально-виховної, спортивно-масової і фізкультурно-оздоровчої роботи з урахуванням індивідуальних особливостей різних категорій населення, застосовувати в процесі

фізкультурно-оздоровчих занять систему особистісно-орієнтованого фізичного виховання, забезпечувати необхідні передумови щодо формування мотивації до самовдосконалення засобами фізичної культури і спорту, планувати систему фізкультурно-оздоровчих занять для різних категорій населення; складати програму самостійних занять для дітей молодшого та середнього шкільного віку, використовувати методи моделювання і прогнозування фізкультурно-оздоровчих занять для різних категорій населення, використовувати нетрадиційні методи оздоровлення на заняттях з фізичної культури, реалізовувати компетентнісний підхід в навчанні.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Тема 1. Основи реформування системи фізичного виховання в закладах загальної середньої освіти у відповідності до проекту “Нова Українська школа”.

Новий стандарт повної загальної середньої освіти. Модель компетентнісного підходу в освітньому процесі. Загальноосвітні орієнтири “Нової Української школи” на основі компетентнісного підходу. Компетентнісний потенціал галузі “фізкультурна освіта”.

Тема 2. Інклюзивна освіта: стан і перспективи розвитку в Україні.

Концепція розвитку інклюзивної освіти в Україні. Основні ідеї інклюзивного навчання. Інклюзивна школа. Інклюзивна освіта. Переваги та недоліки інклюзивної освіти. Перспективи розвитку інклюзивної освіти в галузі фізичної культури України.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.
ІННОВАЦІЇ ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ
В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Тема 3. Теоретико-методологічні засади проектування концепції інноваційної програми фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах загальної середньої освіти.

Умови проектування концепції інноваційної програми фізкультурно-оздоровчої роботи в школах.

Структура, мета інноваційної програми. Проблеми, на вирішення яких зорієнтована інноваційна програма фізкультурно-оздоровчої роботи в загальноосвітніх школах. Стратегія здійснення змін в системі фізкультурно-оздоровчої роботи. Нововведення, за рахунок впровадження яких передбачається вирішення проблем. Ресурсне та кадрове забезпечення інноваційної програми.

Модель проекту інноваційної програми фізкультурно-оздоровчої роботи.

Тема 4. Інноваційні підходи до організації фізкультурно-оздоровчої роботи з дітьми шкільного віку в Україні. Теоретико-методичні основи фізичного виховання шкіл окремих країн-учасниць Європейського союзу.

Теорія розвиваючого навчання. Проблемно-діяльнісний підхід до навчання. Вальдорфська школа. Система інтенсивного навчання В.Ф. Шаталова. Концепція особистісної фізичної культури. Концепція спортивно-орієнтованого фізичного виховання.

Структура системи освіти дітей шкільного віку у країнах Європи. Програмно- нормативні засади фізичного виховання у країнах-учасницях Європейського союзу. Організація фізичного виховання і спорту у школах країн Європейського союзу.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.
МЕТОДИКА ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОЗАУРОЧНИХ
ФОРМ ЗАНЯТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ
ЩОДО СТВОРЕННЯ ШКІЛ ЗДОРОВ'Я

**Тема 5. Організація самостійних занять дітей шкільного віку.
Взаємодія сім'ї і школи в організації фізкультурно-оздоровчої роботи.**

Проблеми організації самостійних занять фізичною культурою. Педагогічні положення, правила складання системи самостійних занять. Особливості організації і методика проведення занять з дітьми молодшого шкільного віку та старшого шкільного віку. Основні напрямки реформування змісту та умов взаємодії сім'ї і школи. Основні форми роботи з фізичного виховання в системі сім'я-школа.

Тема 6. Планування та створення шкіл здоров'я.

Теоретичні основи діяльності Європейської мережі шкіл здоров'я у країнах Східної Європи. Основні принципи організації шкіл здоров'я. Взаємодія сім'ї, школи, суспільних організацій в створенні шкіл здоров'я. Практика і перспективи використання досвіду Європейської мережі шкіл сприяння здоров'ю в Україні. Сучасні підходи до організації шкіл здоров'я в Україні та за кордоном.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4.
НОВІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
РІЗНИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ

Тема 7. Формування мотивації до самовдосконалення учнів закладів загальної середньої освіти засобами фізичної культури.

Формування мотивації до самовдосконалення учнів загальноосвітніх шкіл

засобами фізичної культури і спорту.

Мотиви до занять фізичною культурою і спортом школярів. Спортивні інтереси школярів. Фактори, які впливають на мотивацію школярів до занять фізичною культурою і спортом. Самооцінка стану здоров'я школярів.

Тема 8. Нові підходи до формування теоретичних знань з фізичної культури.

Проблеми формування теоретичних знань з фізичної культури.

Особливості формування теоретичних знань з фізичної культури з дітьми молодшого шкільного віку.

Особливості формування теоретичних знань з фізичної культури з дітьми середнього і старшого шкільного віку.

Формування міжпредметних зв'язків на заняттях з фізичної культури. Методи визначення рівня міжпредметної цільності уроку з фізичної культури. Особливості використання засобів для формування міжпредметних зв'язків на уроках. Методика проведення інтегрованих та сюжетних уроків.

Програмування занять у фізичному вихованні. Визначення рівня фізичної підготовленості різних категорій населення. Складання і аналіз профільної карти фізичної підготовленості. Експрес-оцінка фізичного стану різних категорій населення. Аналіз показників захворюваності. Складання індивідуальних програм самостійних фізкультурно-оздоровчих занять.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5.

ТЕХНОЛОГІЇ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Тема 9. Особистісно-орієнтоване фізичне виховання. Диференційоване навчання в системі фізичного виховання.

Особистісно-орієнтоване виховання – нова освітня філософія. Виховна позиція – розуміння дитини. Теоретичні та методичні аспекти особистісно-

орієнтованого підходу у фізичному вихованні дітей. Особливості особистісно-орієнтованих виховних технологій та їх функціонування у виховному процесі. Вихователь у контексті особистісно-орієнтованих технологій. Дитина в силовому полі особистісно-орієнтованих виховних технологій.

Особливості диференційованого навчання. Етапи та різновиди диференціації навчання. Диференціація змісту навчання. Контроль в умовах диференційованого навчання.

Тема 10. Використання інтерактивних та комп'ютерних технологій навчання в системі фізичного виховання. Використання здоров'язберезувальних технологій у фізичному вихованні різних груп населення.

Використання інтерактивних та комп'ютерних технологій навчання в системі фізичного виховання. Особливості інтерактивних технологій. Засоби і методи, що застосовуються при інтерактивному навчанні. Підготовка викладача до використання інтерактивних технологій. Реалізація здоров'язберезувальних технологій у фізичному вихованні.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекції	практ.	семінаськ	Індз	сам. раб.		лекції	практ.	семінаськ	Індз	сам. раб.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Реформування системи фізичного виховання в закладах загальної середньої освіти												
Тема 1. Основи реформування системи фізичного виховання в закладах загальної середньої освіти у відповідності до проекту “Нова Українська школа”.	8	2		2		4						
Тема 2. Інклюзивна освіта: стан і перспективи розвитку в Україні.	8	2		2		4						
Разом за змістовим модулем 1	16	4		4		8						
Змістовий модуль 2. Інновації та інноваційна діяльність в закладах загальної середньої освіти у сфері фізичної культури і спорту.												
Тема 3. Теоретико-методологічні засади проектування концепції інноваційної програми фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах загальної середньої освіти.	8	2		2		4						
Тема 4. Інноваційні підходи до організації фізкультурно-оздоровчої роботи з дітьми шкільного віку в Україні. Теоретико-методичні основи фізичного виховання шкіл окремих країн-учасниць Європейського союзу.	10	2		2		6						
Разом за змістовим модулем 2	18	4		4		10						

Змістовий модуль 3. Методика вдосконалення позаурочних форм занять та організаційно-методичні підходи щодо створення шкіл здоров'я.											
Тема 5. Організація самостійних занять дітей шкільного віку. Взаємодія сім'ї і школи в організації фізкультурно-оздоровчої роботи.	6	2		2		4					
Тема 6. Планування та створення шкіл здоров'я.	6	2		2		4					
Разом за змістовим модулем 3	16	4		4		8					
Змістовий модуль 4. Нові підходи до організації фізичного виховання різних груп населення											
Тема 7. Формування мотивації до самовдосконалення учнів закладів загальної середньої освіти засобами фізичної культури.	10	2		2		2					
Тема 8. Нові підходи до формування теоретичних знань з фізичної культури.	10	2		2		4					
Разом за змістовим модулем 4	14	4		4		6					
Змістовий модуль 5. Технології інтерактивного навчання в системі фізичного виховання.											
Тема 9. Особистісно-орієнтоване фізичне виховання. Диференційоване навчання в системі фізичного виховання.	10	2		2		6					
Тема 10. Використання інтерактивних та комп'ютерних технологій навчання в системі фізичного виховання. Використання здоров'язбережувальних технологій у фізичному вихованні різних груп населення.	10	2		2		6					
Разом за змістовим модулем 5	20	4		4		12					
ІНДЗ	6					6					
Всього	90	20		20		6	44				

10. Методи навчання

Лекційні, семінарські, практичні заняття, консультації. Вивчення навчально-методичної літератури, самостійна робота здобувача. Використання методів наочності в процесі лекційних, семінарських занять.

11. Методи контролю

Поточний контроль з теми заняття, у тому числі з самостійної роботи за усіма формами, передбаченими робочою програмою, оцінювання виконання завдань, опитування, контрольні роботи, тестування.

Підсумковий контроль – залік.

Теоретичні питання поточного та семестрового контролю.

1. Дати характеристику стану здоров'я дітей шкільного віку. Визначити фактори, які його визначають.
2. Визначити поняття «психічне здоров'я». Завдання «Психологічної служби школи» щодо покращення психічного здоров'я.
3. Форми психопрофілактичної роботи в закладах освіти.
4. Визначити поняття «фізичне здоров'я». Формування фізичного здоров'я учнів з використанням сучасних форм інноваційної програми фізкультурно-оздоровчої роботи.
5. Визначити поняття «соціальне здоров'я». Формування соціального здоров'я учнів з використанням сучасних форм інноваційної програми фізкультурно-оздоровчої роботи.
6. Інноваційні підходи до організації фізкультурно-оздоровчої роботи з дітьми шкільного віку.
7. Спрямованість фізичних навантажень у фізкультурно-оздоровчих заняттях з дітьми шкільного віку.
8. Визначити завдання сучасної школи щодо збереження і зміцнення здоров'я дітей.

9. Дати загальну характеристику концепції інноваційної програми фізкультурно- оздоровчої роботи в школах.
10. Визначити умови проектування концепції інноваційної програми фізкультурно- оздоровчої роботи в школах.
11. Визначити принципи, на яких ґрунтується концепція проектування інноваційної програми фізкультурно-оздоровчої роботи.
12. Проблеми та мета організації фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах освіти.
13. Розкрити форми з фізичного виховання, які забезпечують високий рівень рухової активності дітей шкільного віку.
14. Форми роботи школи по формуванню знань з основ здорового способу життя.
15. Нововведення, за рахунок впровадження яких передбачається вирішення проблеми вдосконалення фізкультурно-оздоровчої роботи.
16. Ресурсне та кадрове забезпечення інноваційної програми фізкультурно-оздоровчої роботи.
17. Методика проведення інтегрованого уроку фізичної культури.
18. Методика проведення сюжетного уроку фізичної культури.
19. Формування міжпредметних зв'язків на заняттях з фізичної культури.
20. Методологічні основи організації занять з теоретичної підготовки на уроках фізичної культури.
21. Сучасні технології організації фізкультурно-оздоровчих занять з фізичного виховання в режимі дня школи.
22. Основні вимоги до сучасного уроку фізичної культури.
23. Основи організації самостійних занять з дітьми шкільного віку.
24. Основи організації самостійних занять зі здобувачами.
25. Основи програмування занять у фізичному вихованні.
26. Формування мотивації до самовдосконалення учнів закладів освіти засобами фізичної культури і спорту.
27. Мотиви занять фізичною культурою і спортом у школярів.

28. Охарактеризувати фактори, які впливають на мотивацію школярів, щодо занять фізичною культурою і спортом.
29. Охарактеризувати інноваційні технології зміцнення здоров'я старшокласників у процесі самостійних занять фізичним вихованням.
30. Особливості застосування комп'ютерних технологій у фізичному вихованні і спорті.
31. Оцінка теоретичних знань з фізичної культури за допомогою комп'ютерних програм.
32. Особливості програмування занять фізичною культурою залежно від фізичного стану школярів з використанням комп'ютерних програм.
33. Структура комп'ютерної програми "КІФЗОШ".
34. Основи використання комп'ютерних технологій навчання для опанування старшокласниками теоретичних знань у процесі самостійних занять фізичним вихованням.
35. Взаємодія сім'ї і школи в організації фізкультурно-оздоровчої роботи.
36. Мета, завдання та організація "Шкіл здоров'я".
37. Впровадження здоров'язберігаючих технологій у фізичне виховання.
38. Особливості навчання учнів в умовах здоров'язбережувальної педагогіки.
39. Особистісно-орієнтоване фізичне виховання.
40. Використання інтерактивних технологій навчання в системі фізичного виховання.
41. Диференційоване навчання в системі фізичного виховання.
42. Види та форми диференційованого навчання в системі фізичного виховання.
43. Основи використання комп'ютерних технологій у фізичному вихованні різних груп населення.
44. Реформування системи фізичного виховання в закладах освіти України.
45. Характеристика проекту "Нова Українська школа".
46. Компетентнісний потенціал галузі фізкультурна освіта.

47. Структура системи освіти дітей шкільного віку у країнах Європи.
48. Програмно-нормативні засади фізичного виховання у країнах-учасниках Європейського союзу.
49. Організація фізичного виховання і спорту в школах країн Європейського союзу.
50. Концепція інклюзивної освіти в Україні.
51. Організація фізичного виховання в школах Фінляндії.
52. Організація фізичного виховання в школах Англії.
53. Організація фізичного виховання в школах Греції.
54. Організація фізичного виховання в школах Італії.
55. Організація фізичного виховання в школах Франції.
56. Основи розвиваючого навчання у фізичному вихованні.
57. Сучасні шляхи підвищення рухової активності дітей шкільного віку та здобувачської молоді.
58. Поняття “інновація” та “інноваційні технології”.
59. Характеристика педагогічної інноваційної технології та навчальної інноваційної технології.
60. Нормативно-правова база інноваційної програми фізкультурно-оздоровчої роботи.
61. Загальна характеристика проекту стандарту початкової освіти.
62. Диференційований підхід до планування фізичних навантажень в самостійних заняттях з фізичного виховання здобувачів після гострих респіраторних захворювань.
63. Сучасні підходи до організації занять спортивними танцями для дітей молодшого шкільного віку.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі

	Змістовний модуль 1	Змістовний модуль 2	Змістовний модуль 3	Змістовний модуль 4	Разом за ауд. та СРС	ІНДЗ	Тестування	Підсумковий бал
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Поточне опитування	10	10	10	10	20-60	0-20	0-20	ПБ=с.6+с.7+с.8*
Самостійна робота	5	5	5	5				

ЗАЛІК

Критерії оцінки опитування за пройденою темою

Кількість балів	Критерії оцінювання
29-30	Здобувач бездоганно відповів на питання, навів багато прикладів, проявив глибокі системні знання програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури з предмету вивчення.
27-28	Здобувач правильно відповів на питання, але навів не достатньо прикладів, проявив хороші знання програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури з предмету вивчення.
25-26	Здобувач на достатньому рівні відповів на питання, навів достатньо прикладів, проявив знання програмного матеріалу та основної літератури з предмету вивчення.
23-24	Здобувач не досить повно відповів на питання, не зовсім послідовно і логічно, припустився помилок, але навів приклади, виявив достатні знання програмного матеріалу та основної літератури з предмету вивчення.
21-22	Здобувач не послідовно і не логічно відповів на питання та не навів достатньо прикладів, але проявив знання програмного матеріалу та основної літератури з предмету вивчення.
20	Здобувач не послідовно, не логічно, із суттєвими помилками відповів на питання, не навів прикладів, але проявив знання програмного матеріалу з предмету вивчення.
1 – 19	Відповідь здобувача не розкриває суті питання.
0	Здобувач не зробив спроби відповісти на питання.

Критерії оцінки виконання самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
29-30	Здобувач бездоганно виконав самостійну роботу в повному обсязі та своєчасно, обґрунтовано та чітко виклав відповідь, під час виконання використав сучасну літературу, застосував теоретичні знання при виконанні практичних завдань, наводив приклади, правильно оформив роботу.
27-28	Здобувач правильно виконав самостійну роботу в повному обсязі, обґрунтовано та чітко виклав відповідь, під час виконання використав сучасну літературу, вміє застосовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань, наводить приклади, але робота виконана не зовсім правильно та несвоечасно.
25-26	Здобувач виконав самостійну роботу не в повному обсязі або несвоечасно, під час її виконання використав сучасну літературу, вміє наводити окремі приклади, оформлення роботи відповідає встановленим вимогам, але при виконанні практичних завдань здобувач не користується набутими знаннями.
23-24	Здобувач виконав самостійну роботу не в повному обсязі або несвоечасно, під час її виконання не використовував сучасну літературу, частково використовує теоретичний матеріал при виконанні практичного завдання, вміє наводити окремі приклади, правильно оформив роботу.
21-22	Здобувач виконав самостійну роботу не в повному обсязі або несвоечасно. Робота оформлена правильно, але під час виконання роботи здобувач не використовував сучасну літературу, не вміє застосовувати знання при виконанні завдань практичного характеру, та лише намагається наводити приклади.
20	Здобувач виконав самостійну роботу не в повному обсязі та несвоечасно, під час її виконання не використовував сучасну літературу, не розуміє ролі теоретичного матеріалу при виконанні завдань практичного характеру, приклади не наводить, оформлення роботи не відповідає встановленим вимогам.
1 – 19	Виконання самостійної роботи не розкриває суті завдання.
0	Здобувач не виконав самостійну роботу.

Залік. Критерії оцінки

Кількість балів	Критерії оцінювання
40	Здобувач бездоганно відповів на питання та вирішив практичне завдання, навів достатньо прикладів, проявив глибокі знання змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури.
39	Здобувач правильно відповів на питання та вирішив практичне завдання, але не навів достатньо прикладів, проявив глибокі знання змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури.

38	Здобувач правильно відповів на питання та вирішив практичне завдання, але не навів прикладів, проявив недостатні знання змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури.
37	Здобувач на достатньому рівні відповів на питання та вирішив практичне завдання, навів окремі приклади, але не проявив глибоких знань змісту програмного матеріалу.
36	Здобувач на достатньому рівні відповів на питання, припустився незначних помилок при виконанні практичного завдання, навів приклади, але не проявив знань змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури.
35	Здобувач припустився незначних помилок при відповіді на питання і виконанні практичного завдання, не навів достатньо прикладів та не проявив достатніх знань змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури.
34	Здобувач припустився помилок при відповіді на питання і виконанні практичного завдання, але навів приклади, не проявив знань змісту програмного матеріалу.
33	Здобувач не повністю відповів на питання, але вирішив практичне завдання, навів окремі приклади та проявив достатні знання змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури.
32	Здобувач на достатньому рівні відповів на питання, але повністю вирішив практичне завдання, не навів достатньо прикладів, але проявив знання змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури.
31	Здобувач не повністю відповів на питання і виконав практичне завдання, але навів достатньо прикладів та проявив окремі знання змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури.
30	Здобувач не повністю відповів на питання та вирішив практичне завдання, не навів достатньо прикладів, проявив окремі знання змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури.
29	Здобувач не послідовно і не логічно відповів на питання і вирішив практичне завдання, не навів достатньо прикладів, але проявив знання змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури.
28	Здобувач частково відповів на питання, але на достатньому рівні вирішив практичне завдання, не навів достатньо прикладів, але проявив знання змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури.
27	Здобувач на достатньому рівні відповів на питання, але частково вирішив практичне завдання, не навів достатньо прикладів, але проявив знання змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури.
26	Здобувач частково відповів на питання і вирішив практичне завдання, не навів достатньо прикладів, але проявив знання змісту програмного матеріалу та основної літератури.
25	Здобувач на достатньому рівні відповів на питання, але вирішив практичне завдання з суттєвими помилками, не навів достатньо прикладів, не проявив знань змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури.
24	Здобувач відповів на питання з суттєвими помилками, але на достатньому рівні вирішив практичне завдання, навів невірні приклади, не проявив знань змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури.

23	Здобувач відповів на питання і вирішив практичне завдання з принциповими помилками, не навів прикладів, не проявив знань змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури, не правильно відповів на додаткові запитання.
22	Здобувач не повністю відповів на питання, фрагментарно вирішив практичне завдання, не навів прикладів, не проявив знань змісту програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури, неправильно відповів на додаткові запитання.
21	Здобувач фрагментарно відповів на питання, не повністю вирішив практичне завдання, не навів прикладів, не проявив знань змісту програмного матеріалу, основної літератури, не відповів на додаткові запитання.
20	Здобувач фрагментарно відповів на питання та вирішив практичне завдання, не навів прикладів, не має уяви про зміст програмного матеріалу, основної і допоміжної літератури, не відповів на додаткові запитання.
1 – 19	Відповідь здобувача не розкриває суті питань.
0	Здобувач не зробив спроби відповісти на питання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій.
2. Плани семінарів.
3. Питання для самостійної роботи студентів.
4. Теми для індивідуальних навчально-дослідних завдань.
5. Презентації.
6. Електронні навчальні посібники і підручники

9. Рекомендована література

Базова

1. Бондар Т.С., Пономарьова Г.Ф., Золочевський В.В. Педагогіка фізичного виховання: сучасні організаційні технології у загальноосвітніх навчальних закладах / Т.С. Бондар, Г.Ф. Пономарьова, В.В. Золочевський. - [Навч.-метод. посіб.] – Х. : ФОП Бровін О.В., 2013. 193 с.

2. Бондар Т.С. Формування фізичної культури особистості підлітків у дозвілльєвій діяльності / Т.С. Бондар. – Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. Наук. пр. / за заг. ред. Г.М. Арзютова. – К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. Вип. 3К (44)14. С. 128-132.

3. Бондар Т.С., Харківська А.А., Золочевський В.В., Журавльова І. М. Основи методики проектування класно-урочної діяльності учителя фізичної культури. Частина 1: навч.- метод. посіб. / А.А. Харківська, В.В. Золочевський, І. М. Журавльова. - Х. : ФОП Бровін О.В., 2014. 186 с.

4. Бондар Т.С., Харківська А.А., Золочевський В.В., Журавльова І. М. Основи методики проектування класно-урочної діяльності учителя фізичної культури. Частина 2: навч.- метод. посіб. / А.А. Харківська, В.В. Золочевський, І. М. Журавльова. - Х. : ФОП Бровін О.В., 2014. 110 с.

5. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання : у 2 т. / за ред. Т.Ю. Круцевич. Київ : “Олімпійська література”, 2017. Т 1. 384 с.

6. Москаленко Н.В., Власюк О.О., Степанова І.В., Шиян О.В. Інноваційні технології у фізичному вихованні школярів: навч. посібник 2-ге видання. Дніпропетровськ : Інновація, 2014. 332 с.

7. Москаленко Н.В., Власьк О.О, Степанова І.В., Шиян О.В. Інноваційні технології у фізичному вихованні школярів : навч. посібник [для студ. вищ. навч. закладів]. Дніпропетровськ : Інновація, 2010. 287 с.

8. Москаленко Н.В., Борисова Ю.Ю., Сидорчук Т.В., Лядська О.Ю. Інформаційні технології у фізичному вихованні : навч. осібник.

Дніпропетровськ : Інновація, 2014. 128 с.

9. Методичні рекомендації щодо підвищення ефективності різних програм фізичного виховання в школі, їх змісту та технології реалізації / [Т.Ю. Круцевич, О.Л. Благій, Г.Г. Смолюс, О.В. Андреева]. Київ: Наук. світ, 2006. 25 с.

10. Москаленко Н.В. Кожедуб Т.Г. Інноваційні підходи до теоретичної підготовки у фізичному вихованні : навчальний посібник. Дніпропетровськ, 2015. 107 с.

11. Москаленко Н.В. Ломако Інтегровані уроки в системі фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку : [метод. реком.]. Дніпропетровськ : Інновація, 2007. 33 с.

12. Москаленко Н.В., Гут Л.М., Лаврова Л.С., Савченко В.А. Орієнтовні уроки-тренінги з фізичної культури (1-й клас). Дніпропетровськ : Інновація, 2012. 39с.

13. Москаленко Н.В., Гут Л.М., Лаврова Л.С., Савченко В.А. Орієнтовні уроки-тренінги з фізичної культури (2-й клас). Дніпропетровськ : Інновація, 2012. 41с.

14. Москаленко Н.В., Гут Л.М., Лаврова Л.С., Савченко В.А. Орієнтовні уроки-тренінги з фізичної культури для (3-й клас). Дніпропетровськ : Інновація, 2012. 42с.

15. Москаленко Н.В., Гут Л.М., Лаврова Л.С., Савченко В.А. Орієнтовні уроки-тренінги з фізичної культури (4-й клас). Дніпропетровськ : Інновація, 2012. 44с.

16. Москаленко Н.В., Лаврова Л.В., Савченко В.А., Гут Л.М. Орієнтовні уроки фізичної культури в початковій школі з інтерактивними методами навчання для 1-4класів. Дніпропетровськ, 2012.

17. Спортивна абетка. Робочий зошит з фізичної культури для учнів 1 класів загальноосвітніх шкіл / Москаленко Н.В., Лаврова Л.В., Савченко В.А., Гут Л.М., Ломако Н.М. Дніпропетровськ, 2012, 48 с.

18. Москаленко Н.В., Лаврова Л.С., Савченко В.А., Гут Л.М., Ломако.

Фізкультуркін у спортивній країні для 2-х класів. Дніпропетровськ, 2012. 48с.

19. Москаленко Н.В., Лаврова Л.С., Савченко В.А., Гут Л.М., Ломако. Фізкультуркін у спортивній країні для 3-х класів. Дніпропетровськ, 2012. 48с.

20. Москаленко Н.В., Лаврова Л.С., Савченко В.А., Гут Л.М., Ломако Фізкультуркін у спортивній країні для 4-х класів. Дніпропетровськ, 2012. 48с.

21. Гонтаровська Н.Б. Інноваційні технології розвитку особистості. Науково-методичний посібник. Дніпропетровськ, 2011. 278с.

22. Єжова О.О., Беседіна А.А., Бережна Т.І. Школи здоров'я у країнах Східної Європи: теорія і практика : монографія. Суми : Сумський державний університет, 2016. 288с.

23. Сутула В.О., Васьков Ю.В., Бондар Т.С. Формування фізичної культури особистості стратегічне завдання фізкультурної освіти учнів загальноосвітніх навчальних закладів / В.О. Сутула, Ю.В. Васьков, Т.С. Бондар. Слобожанський науково-спортивний вісник: Харків: ХДАФК, 2009. – № 1. С. 15-21.

24. Турчик І.Х., Шиян О.І. Освітня політика Англії з фізичного виховання (Національний курикулум). Львів, 2008. 104 с.

Допоміжна

1. Адирхаєв С.Г. Сучасна технологія фізичного виховання здобувачів з обмеженими можливостями здоров'я в умовах інклюзивної освіти. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2016. № 1. С. 4-12.

2. Безверхня Г. В. Мотивація до занять фізичною культурою і спортом школярів 5-11 класів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук. : 24.00.02. Львів, 2004. 22 с.

3. Бондар Т.С. Характеристика інтенсивності фізичного виховання у структурі навчально-виховного та оздоровчо-виховного процесів / Т.С. Бондар. - Педагогіка, психологія та мед.- біол. пробл. фіз. виховання і спорту, 2012. № 12. С. 28-31

4. Глазирін Д.Д. Основи диференційованого фізичного виховання. Черкаси : Відлуння - плюс, 2003. 351 с.
5. Давидюк І.В. Теоретичний аналіз впровадження здоров'язберігаючих технологій у початкових класах. Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова (Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2015. Вип. 5 К(61). С. 74-77.
6. Даниленко Л.І. Основні проблеми освітньої інноватики в сучасній теорії і практиці. Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи : зб. наук. праць. Київ : Логос. 2000. С. 6-12.
7. Даниленко Л.І. Управління інноваційною діяльністю в загальноосвітніх навчальних закладах. Київ : Міленіум, 2004. 358 с.
8. Дубогай О.Д. Інтеграція пізнавальної і рухової діяльності в системі навчання і виховання школярів. Київ : Оріята, 2001. 152 с.
9. Дубогай О.Д. Розвиток творчої особистості школяра засобами фізичної культури. Нива знань. 1999. №3. С. 52-54.
10. Іваній І. Компетентнісний підхід до професійної підготовки вчителя фізичної культури. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. 2013. № 1(21). С. 43-47.
11. Інклюзивна освіта від "А" до "Я" : poradnik для педагогів і батьків / Укладачі Н.В. Заєркова, А.О. Трейтяк. Київ, 2016. 68с.
12. Іщенко О.С. Формування мотивації підлітків до занять фізичною культурою в умовах навчально-виховного процесу загальноосвітньої школи. дис. ... на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. вих і спорту: 24.00.02. Київ, 2015. 265с.
13. Киричук Т.В. Особистісно орієнтований підхід до дитини в освітньому просторі ДНЗ. Таврійський вісник освіти. 2013. № 4(44). С7 28-32.
14. Кузнєцова О.Т. Сутність, взаємозв'язок та місце педагогічних технологій в системі фізичного виховання здобувачської молоді. Фізичне виховання і спорт у контексті державної програми розвитку фізичної культури в Україні: досвід, проблеми, перспективи. 2015. №2. С.83-89.

15. Лясота Т.І., Левицька О.М. Інноваційні технології в системі фізичного виховання здобувачів. Молодий вчений. 2017. № 3.1 (43.1). С. 202-205.
16. Мартинець Л.А. Сучасні моделі освіти : навчально-методичний посіб. Вид. 2 доповнено та переробл. Вінниця : ДонНУ, 2015. 102с.
17. Методичні рекомендації щодо підвищення ефективності різних програм фізичного виховання в школі, їх змісту та технології реалізації / Т.Ю. Круцевич, О.Л. Благій, Г.Г. Смоліус, О.В. Андреева. Київ : Наук, світ, 2006. 25 с.
18. Мищенко О. Нетрадиційні методики збільшення рухової активності учнів початкової школи. Молода спортивна наука України. Львів. 2002. Вип. 6. т. 1. С. 320-322.
19. Моїсєєв С.О. Особистісно орієнтований підхід до фізичного виховання старшокласників у навчально-виховному процесі загальноосвітньої школи. автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.07. Дрогобич, 2009. 20с.
20. Москаленко Н., Єлісєєва Д. Вплив самостійних занять фізичним вихованням на фізичний стан старшокласників. Спортивний вісник придніпров'я. 2017. № 1. С. 197-202.
21. Москаленко Н., Демідова О. Спортивні танці для дітей: інноваційні підходи. Спортивний вісник придніпров'я. 2017. № 1. С. 203-208.
22. Москаленко Н. Інноваційна діяльність у фізичному вихованні загальноосвітніх навчальних закладів. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : збірник наукових праць. 2015. №4(32). С. 35-38.
23. Ніколаї Г.Ю. Інноваційний розвиток фізичного виховання і спорту в університетах республіки Польща. Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології. 2014. № 4 (38). С. 55-65.
24. Передерій О.Л. Вальдорфська педагогіка як гуманістично орієнтована система навчання та виховання школярів. Журнал науковий огляд. 2017. № 4(36). С.1-8.
25. Рибалко П., Гвоздецька С., Прокопова Л. Сучасні підходи до організації

фізкультурно- оздоровчої роботи в закладах освіти. Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології. 2016. № 3 (57). С. 340-347.

26. Роганова М.В., Хорошайло О.С. Виховання духовно-моральних цінностей як складова соціокультурної та духовної реабілітації здобувачів в умовах Центру духовно- інтелектуального розвитку та реабілітації : науково-метод. посібник. Краматорськ, 2010. 186 с.

27. Ротерс Т. Методологічні засади фізичного виховання школярів. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. 2012. № 4(20). С. 180-183.

28. Свириденко С. Навчаємо бути здоровими: Позакласна робота (5-9 кл.). Київ : Шкіл. світ: вид. Л. Галіцина, 2007. 128 с.

29. Турчина Н.І. Моделі організаційно-педагогічних умов фізичного виховання здобувачів I – IV курсів. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2011. № 5. С. 90-93.

30. Фізична культура: експериментальна навчальна програма для учнів 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів / В.М. Єрмолова, Л.І. Іванова, Г.Г. Смоліус [та інш.]. Київ : Наук. світ, 2006. 77 с.

31. Фізичне виховання підлітків у позакласній роботі загально-освітніх навчальних закладів : навч.-метод. Посіб / Ю.Є. Докукіна, Г.А. Коломоєць, М.В. Тимчук ; за ред. М.В. Тимчака. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 172с.

32. Хрипко І. Динаміка показників психофізичного розвитку молодших школярів під впливом занять з традиційними та інноваційними засобами фізичної культури. Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. Львів. 2008. Вип. 12. т 2. С. 201 -205.

Інформаційні ресурси.

1. Рішення колегій Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я, Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту Електронний ресурс “Про реформування фізичного виховання учнів та здобувачської молоді у навчальних закладах України” від 11.11. 2008/№ 13/1 - 2, 10, 11/1. – 5 с. - <http://www.gov.ua/main.php>

2. Міністерство освіти та науки України “Нова Українська школа”.
<https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>

3. Міністерства науки і освіти України “Державні стандарти” -
<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>.

4. Про затвердження концепції розвитку інклюзивного навчання : Наказ міністерства освіти і науки України від 01 жовтня 2010р. № 912 -
<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-kontseptsii-rozvitku-inklyuzivnogo-navchannya> -

5. Основи інклюзивної освіти. Навчально-методичний посібник / за ред. А.А. Колупаєвої. Київ : «А.С.К.», 2012. 308 с. - <http://education-inclusive.com/wp-content/docs/Navchalno-metodychnyj-posibnyk-Osnovy-Inklyuzyvnoyi-osvity.pdf> -

6. Концепція “Нової Української школи”. Ухвалено МОН 27/10/2016. 34с. -
<https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>

7. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року : розпорядження КМУ № 988-р від 14.12.16 року. -
https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/54258/ -